УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ

UKRAINIAN NEWS

ДРУГА СЕКЦІЯ SECOND SECTION

РІК 45. ЧИСЛО 1. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА ЧЕТВЕР, 4 СІЧНЯ 1973. NO. 1. VOL. XLV. EDMONTON, ALTA. THURSDAY, JANUARY 4, 1973.

Соборне різдвяне пастирське послання

УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ

Всечесним, Всесвітлішим і Високопреподобним Отцям Духовним, Ченцям і Черницям та всім Братам і Сестрам Помісної Української Католицької Церкви.

МИР У ГОСПОДІ І НАШЕ АРХИЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Колись вифлеємські пастирі побачили ангела і „налякались великим страхом": „І були пастирі в цій стороні, що ночували та сторожили свою отару. І ось ангел Господень станув перед ними і слава Господня осіяла їх і налякались страхом великим. І сказав до них ангел: Не бійтеся, ось бо я звіщаю вам велику радість, що буде всім людям, бо народився вам Спас, що є Ісусом Христом, у місті Давидовім. І це вам знак: знайдете дитятко, що сповите пеленами лежить в яслах" (Лук. 2, 8 - 12).

Страх — це наслідок первородного гріха, що при різних нагодах огортає людину і спиняє її в діянні. Зокрема нинішній час, то доба страху. Стільки воєн, бомбардувань, труйливих ґазів, катастроф у повітрі, на землі, в підземеллях і на водах, ворожих нападів, розпутання атомів, страйків і демонстрацій! А дальше, прірва між молоддю і старшими, захитання в подружньому житті, негодування між робітниками й працедавцями, боротьба між расами, невгасаючі війни — от це причини переляку сучасної людини.

І з нутра душі також постає страх. Ми не маємо повного знання речей і боїмося невдач. Зроджується в нас почуття маловажности й мінімалізму. А навіть як цілий народ, ми занепокоєні нашим майбутнім. Понад 50 літ безбожницької грози в модерних катакомбах народ не бачить людської помочі та й питає себе, чим то закінчиться?

А з другого боку людство дрижить і з ляку перед собою, бо воно бачить у своїх руках страшну силу, а в серці відчуває бурю неопанованих пристрастей і зловіщий клекіт ненависти. При тому, сьогоднішня людина здає собі справу, що, коли б ця її сила стала на услугах ненависти, вона знищила б усе, тобто саму людину і весь її моральний і матеріяльний дорібок. Водночас вона рівно ж ясно бачить, що тільки сила правди і безсмертна міць любови можуть обернути цю страшну силу на услугу всього людства, для поступу, для закріплення прав людини і запевнення правдивого миру. А таку правду й таку любов можна знайти тільки в Христі, в Богочоловіці, який вповні розуміє людські немочі і який все готовий людині допомогти.

Увиду того з надходячим Христовим Різдвом і поодинокі люди й родини й цілі народи, осяяні наново Божим Світлом Новонародженого Христа, вражені черговий раз блиском Його науки і порушені знову силою Його безмежної любови, запитують себе, чи вони стоять на правдивому шляху свого життя, поступу, щастя — свого надприродного Божого призначення, чи може зійшли на манівці, попали в анархію підо впливом своїх інстинктів та йдуть спішною ходою до тіні смерти? З такими почуваннями стоїть людство перед Вифлеємським Дитятком! Коли прислуховуватися придавленому стогонові, що нині сповняє атмосферу життя поодиноких народів і цілих континентів, коли старатись зрозуміти правдиве значення його хвилювання, то легко можна відчути, що людство дрижить зі страху перед собою і з німим зворушенням усі мусять благати в Христа світла й помочі!

Як колись, майже дві тисячі років тому до вифлеємських пастирів, так і тепер у добі сучасних страхіть ангел Різдва кличе до нас усіх: *„Не бійтеся"*. Не бійтеся особисто, бо без Божого Провидіння навіть волос нікому не спаде з голови. Не бійтеся і як народ, бо доля всіх народів, також і українського, є в Божих руках. Не бійтеся і як ціле людство, бо мимо міркувань провідників світу, Всемогутній Бог не перестав бути господарем цілої вселенної.

Не бійтеся! Бо це звіщаю *вам* велику радість, яка буде *„всім* людям", і то без вийнятку, без огляду на особу, їх вплив, майно, їх становище, їх міркування і їх бажання. *„Бо сьогодні народився вам* Спас...", не ангелам, але *„вам" „людям"*. І тому Його ласки, Його заслуги, Його чесноти є „ваші". Сьогодні радійте Спасом, Його Церквою, Його Євангелією, *Його Святими*. Все є „ваше", навіть сам Христос, і Він став вашим, бо Він „нам" народився, як це колядуємо: „Спас нам народився, з Діви воплотився..." Різдвом Христовим ми не лише багаті й могутні, але стали братами й сестрами в Христі! Ця правда віри така незбагнута й дивна, що Ангел Різдва був примушений дати пастирям, що привикли також до доказів, знак: „І це вам знак, знайдете дитя, що сповите пеленами лежить в яслах". Коли Бог Син не злякався прийняти не ангельську, але людську природу, то видно, що вона цінна, вартісна й велична, як ми співаємо у стародавній коляді: „Бог природу, хотяй викупити, посадити во Сіоні на троні..." В тім дусі писав і св. Павло до своїх Филип'ян: „Ні в чому не боявшися ваших противників; це буде для них певним знаком погибелі, а для нас спасіння, і то від Бога" (Фил. 1, 28).

Дорогі Браття і Сестри! Отож святкуємо Різдво з піднесеним духом, бо Ангел кличе й до нас: „Не бійтеся!" Коли глядимо на Боже Дитя з перспективи минулих XX віків, то Його велич не лякає нас, справедливість Його не страхає нас, а Його мудрість не застиджує нас. При вифлеємських яслах нам здається, що Боже Дитя забуло наші провини. Вправді, історія підготовила нам важкі історичні досвіди. Творами ґенія українського народу бажали б збагатити наші сусіди, а нас зґладити з лиця землі. Та сильний Бог, щоб піднести наш народ навіть із найгіршого упадку, щоб міг він сповнити свою історичну місію. Хоч остався він у модерних катакомбах, то все таки він живе й на Україні й на поселеннях, іде в перших рядах мучеництва й ісповідництва, відбув п'ять Архиєпископських Синодів і проголосив далекосяжні рішення для своєї Помісної Церкви. Наші вороги, подібно, як Ірод, що хотів убиттям невинних дітей забезпечити своє володіння, новими засобами підготовляють нам новий наступ. Та їх затії будуть ударемнені, бо Бог не перестав бути керманичем усієї вселенної!

Ба, щобільше, наш український нарід стоїть у перших рядах тих, що бачать у Христі запевнення прав одиниць, святости родин і мирного співжиття

(закінчення на стор. 10.)

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

З НАГОДИ СВЯТ
ЗАСИЛАЄМО
РІДНІ, ПРИЯТЕЛЯМ
та ЗНАЙОМИМ
РАДІСНИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ!

бажають

Семен, Катерина, Ярослав та Марійка ПАТАН

Христос Раждається

Веселих Свят Христового Різдва
та
Щасливого Нового Року
усім своїм приятелям та знайомим
бажають
Надія, Григор, Ірина й Дарія ПРОЦКІВ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ВСІМ НАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАЙОМИМ
пересилаємо найсердечніші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
ТА ВСЬОГО ДОБРА З НОВИМ РОКОМ

Ukrainian Book Store

10205 - 97 Street EDMONTON, Alta

Phone: 422-4255

Найбільший вибір книжок, рекордів, музичних нот та стінних календарів
Пишіть про безплатні каталоги: книжок, рекордів, календарів

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Веселих свят Христового Різдва

і щасливого Нового Року!

бажає

Simpsons — Sears

3 STORES
PARK PLAZA - BONNIE DOON - MEADOWLARK

Христос раждається

Всіх наших приятелів та костумерів вітаємо з
Христовим Різдвом та бажаємо їм
Веселих Свят і щасливого Нового Року

HAWRYSH AGENCY
10952 - 97th Street, Edmonton, Alta
Ph.: 429-6566

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

з Різдвом Христовим і Новим Роком

вітаємо Преосвящених Владик, Всеч. і Впреп. отців, Центральну і Крайову Управу СУМ, українську молодь на батьківщині і на чужині, всіх наших симпатиків і прихильників та всіх членів і сеньйорів нашого осередку та членів ОУВФ.

УПРАВА ОСЕРЕДКУ СУМ
ім. полк. І. Богуна
в Едмонтоні

Христос Родився — Славіте Його

З НАГОДИ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
І НОВОГО РОКУ

Їх Блаженству Верховному Архиєпископові, Кардиналові Йосифові, Високопреосвященнішому Митрополитові Кир Максимові, Високопреосвященному Єпископові Кир Нілеві, священству й вірним на рідних землях і в розсіяні, Веселих Свят Христового Різдва та щасливого Нового Року бажає

Управа ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ
Едмонтонської епархії

Христос раждається!

З нагоди Свят Христового Різдва
та Нового Року щиро вітаємо всіх наших Членів
та всіх колишніх і теперішніх Українських Вояків
у цілому світі і

бажаємо

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

БРАТСТВО ДИВІЗІЙНИКІВ І УКРАЇНСЬКОЇ
ДИВІЗІЇ УНА
СТАНИЦЯ В ЕДМОНТОНІ

Його Блаженству Блаженнішому Йосифові, Голові Постійного Синоду Української Католицької Церкви, Високопреосвященним Владикам — членам Постійного Синоду, Високопреосвященному Митрополитові Канади Кир Максимові, Преосвященним Владикам — Кир Нілеві, Кир Ісидорові, Кир Андреєві, Хвальним Управам Мирянських Рад, Товариств, Комітетів у світі, які стоять на сторожі помісності УКЦеркви та змагають за вивершення її патріяршою системою —

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА НОВОГО РОКУ

засилає

КРАЙОВА РАДА
УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
ЗА ПАТРІЯРХАТ
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
КАНАДА

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

ХРИСТОС
РАЖДАЄТЬСЯ!

*Найщиріші побажання
веселого й радісного
Празника
Христового Різдва
та
якнайкращих успіхів
й сповнення задумів
в Новому 1973 Році*

бажають

*Оксана і Мирон
Тарнавські з дітьми*

Різдвяне віншування

Із Різдвом Христовим
та Новим Роком,
щоб плили до вас
Божі ласки
з кожного боку.
Щоб росли коноплі
під стелю, а лен по
коліна, щоб вас уже
ніколи голова
не боліла.
А, як прийде
при Святий Вечері
свічку засвітити час,
то тоді згадаємо й вас.
Христос раждається!

Подав І. Надворний
з Едмонтону

Веселих Свят

бажає

Astro Travel Service

10019 - 103 Ave. — CENTENNIAL BLDG.
Ph. 423-2351 — EDMONTON, Alberta

Іван Доросевич

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА

СОБОРНЕ РІЗДВЯНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(закінчення з стор. 9.)

свобідних народів. За збереження Христової правди і Його святої любови всі наші Владики, священики, монахи, черниці, черниці й сотки тисяч мирян пішли на каторги, жорстокі муки й тортури, а багато з них понесло навіть смерть за Христа і Його Церкву. Таким чином і наша Помісна Українська Католицька Церква являється під цю пору живою частиною Вселенської Христової Церкви, що сильною вірою своїх вірних, геройськими терпіннями своїх ісповідників та жертвою крови своїх незломних мучеників, відограє передову ролю в обороні християнства перед безоглядним наступом безбожництва.

Вірні тієї Церкви та її Ієрархія і духовенство, на Україні й у країнах вільного світу, болюче переживають нищення своєї Церкви і шукають оборони перед жорстокими переслідуваннями і забезпечення її канонічного патріярхального устрою, як однієї з-поміж Східніх Помісних Католицьких Церков. Бо, таким чином, український нарід хоче рятувати цю Церкву, як найбільший свій скарб, та водночас геройською вірністю її безчисленних мучеників і ісповідників хоче збагатити і скріпити та й цілу Христові Вселенську Церкву.

Але в тій нашій тяжкій журбі за таку поміч нашій многострадальній Церкві, ми не хочемо забути, що одним із найкращих засобів, щоб їй успішно помогти, це подбати для неї про відповідне число ревних і святих священиків, монахів і монахинь, запевнити нашій молоді належне релігійне й національне виховання, пильнувати релігійного життя наших родин, вщеплювати в серця всіх наших вірних, а зокрема молоді, любов до нашої рідної Церкви, до її українського обряду, традицій і звичаїв. В тій цілі нам треба подбати про наші власні українські школи, діточу виховну літературу, поширення і закріплення нашої доброї української преси, та взагалі про скріплення всього нашого зорганізованого життя. Бо найкраща оборона кожної установи й організації, а в тому й Христової Церкви, це сила й динамізм її живучости.

У цей радісний день Різдва Христового линемо серцем і думками до Вас усіх, Дорогі Браття й Сестри, так на землях України, як у вільному світі, та приносимо Вам наші найсердечніші святочні й новорічні побажання. Нехай новонароджений Спаситель світу наповнить Ваші серця тими думками й тим щастям, що ними були сповнені в часі першого Різдва Пречиста Діва Марія, святий Йосиф і побожні пастирі. Нехай у цьому Новому Році, що перед нами, наш Божественний Спаситель щедро благословить Вашу тяжку працю і всі Ваші шляхетні змагання для добра й розбудови Христової Церкви, українського народу і тих країн світу, де Ви проживаєте. Дай Боже, щоб уже чим скорше ми діждались повної свободи для нашої мученицької Церкви. А Царство Христової правди, мира й любови нехай щораз більше закріплюється в наших родинах, школах, громадах, організаціях, хатах, лічницях, старечих домах і в цілому українському народові.

Милий Ісусе, о Божий Сину,
Глянь оком ласки на Україну,
Здійми з нас, грішних, вражди окови,
А серця жаром загрій любови!

ХРИСТОС РОДИВСЯ —
СЛАВІМО ЙОГО!

Благословення Господнє на Вас!

Дано при храмі св. Жировицької Матері Божої і св. мучеників Сергія і Вакха — Різдво 1973

✠ *ЙОСИФ (Сліпий-Коберницький-Дичковський) Верховний Архиєпископ і Кардинал*
та всі Українські Католицькі Владики

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

walt's klothes kloset

W. (Walt) BILINSKE

10016 Jasper Avenue Ph.: 422-2458
EDMONTON Alberta

KENTWOOD FORD

13345 - 97 St., Ph.: 476-8651
EDMONTON, Alberta

„ТРЕБА ЗГАДУВАТИ ДОБРІ ДІЛА ПОПЕРЕДНИКІВ"

ПРОМОВА
д-ра М. СНІГУРОВИЧА В ЧАС ВІДЗНАЧУВАННЯ ЗАСЛУЖЕНИХ ЧЛЕНІВ УНД-ому, 28 жовтня 1972 р.

Ми повинні часто згадувати добрі діла наших попередників та ставити їх за приклад самим собі та передусім нашим дітям та нашій молоді.

Очевидно, що ми у нашій громадській праці не сміємо закривати очей перед майбутністю бо жити лише минулим — то відступ назад у житті людини.

Тепер дуже часто говориться про прірву між молодим та старшим поколінням, деякі твердять, що молодь ставиться негативно до всего, що робили старші та не шанує вчинків своїх попередників.

Але то негативне наставлення випливає не зі злої волі молодих, але радше з незнання. Тому, коли ми поставимо перед очі молодих добрі вчинки старших, їх заслуги та їхні діла, то я певний, що ані прірви, ані негативного наставлення не буде, а, якщо буде, то воно значно зменшиться.

Наші перші поселенці, що прибули сюди 1896 р. мали наскрізь позитивне наставлення до своїх предків й тому наша спільнота в Канаді задержала свою ідентичність, вибудовано наші Народні доми, здвигнено наші церкви й наша співуча українська мова ще до тепер дзвенить по розлогій Канаді.

Українські емігранти, їдучи до Канади зберегли велику любов до рідного краю, до його історії та його рідної Церкви. Про якусь прірву між батьками та дітьми не було тоді навіть і мови.

Перші роки еміграційного життя в Алберті були дуже важкі. Кожний знає, які важкі часи переживали емігранти та однак помимо їхньої біди й нужди, вони не забули про зв'язок зі своїми рідними і з рідним краєм.

А може й тому, що їм не велося добре, вони тужили за своїми рідними, так віддаленими від них околицями. Можливо, що той великий добробут у наших часах у великій мірі причинився до знеохочення молоді до праці у нашій громаді.

Ще наші нові емігранти не закорінилися були на добре в провінції Алберті, ще не здобули були повного матеріяльного забезпечення, а вони вже почали вести настирливі намагання зорганізувати спільне життя. Вони добре розуміли, що одинцем, чи за посередництвом багатьох організацій, вони до нічого не дійдуть. Саме тому вони старалися створити одну велику організацію під крилами нашої рідної української Церкви.

Мимохіть насувається порівнання до наших теперішніх днів. Члени нашої Української Католицької Церкви працюють в різних організаціях, а навіть займають там чільні становища, а в наших українських католицьких установах їх чомусь не видно. Чомусь вони думають, що стати членом БУКК чи братніх при-церковних організацій, то рівнозначне, що стати паламарем. Якось тяжко їм зрозуміти, що без нашої Церкви та сильних наших церковно-громадських установ не буде й їхніх організацій. А що ще страшніше, може не бути й сліду з нашої громади у Канаді.

Без сильних БУК-ів, ЛУКЖ-ок, УКЮ не буде наших організацій, не буде громади. Нехай буде дяка Всевишньому, що наші перші поселенці, хоч може й менше вироблені політично, однак свідомі свойого завдання, не роздрібнилися, а створили одну, сильну установу.

Перші спроби творення нашого організаційного життя бачимо вже в 1905 р. Завдяки кільком свідомим одинцям та постійної піддержки тодішнього о. пароха повстає в Едмонтоні товариство „Просвіта" ім. М. Шашкевича. Це т-во дало підвалини, а згодом розвинулося в велику установу Український Народний Дім.

Праця того Т-ва розвивалася пляново та ступнево, але всі члени говорили, що без васної домівки буде важко провадити організаційне життя.

Почалася довга праця свідомих одиниць над виробленням опінії цілого українського загалу, що будова власного дому є конечна. На з'їздах українців Алберти постійно обговорювано справу будови власної домівки.

Ось частина промови, виголошеної на першім з'їзді, що відбувся 30 листопада 1916 р.

„Тепер лютує світова війна. Український нарід, який був до тепер у неволі на своїх землях, бореться за волю інших народів. Загрожує небезпека, що Польща забере Галичину, якщо українці не протидіятимуть тому.

В Канаді з українцями не числяться нами помітують, бо ми не маємо своїх організацій, ані установ. Коли б ми мали свої Народні Доми, свою пресу, свої кооперативи і.т.п. тоді ми були б сильними і з нами інші числилися б. В самій Алберті нас так багато, що легко можемо збудувати спільно Народний Дім і то в короткому часі. Проминуться всякі спроби т.зв. поступовців, а солідна праця таких товариств, як т-во ім. М. Шашкевича і „Бояна" в Едмонтоні осягнуть свої великі цілі й стануть прикладом для решти українців".

Я не подаю прізвища цього промовця, так як не буду вичисляти прізвищ заслужених членів нашої установи УНД-ому, бо на це я не маю ані часу, ані місця.

Зрештою я міг би омину-

(закінчення на стор. 11.)

Христос раждається!

CO-OP

Edmonton Co-operative Ass'n. Ltd.

127 Ave. & 82 St. 82 Ave. & 71 St.
EDMONTON ALBERTA

ЩИРІ СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ
бажає
Керівник та Працівники
THE NEW

REX MOTOR INN
Dinning Lounge — Banquet Rooms
6107 - 101 Ave. Ph.: 466-2155
Entertainment Nightly

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
Веселих свят і щасливого Нового Року

БАЖАЄ БАГАТЬОМ СВОЇМ УКРАЇНСЬКИМ ПРИЯТЕЛЯМ, ЩО СЛУХАЮТЬ НАШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ В ГОДИНІ 9 ВЕЧОРА ВІД ПОНЕДІЛКА ДО СУБОТИ ТА НАШИХ НОВИНОК З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ ВІД ПОНЕДІЛКА ДО СУБОТИ В ГОДИНІ 10 ВЕЧОРА

Наставте Ваш радіоприймач на хвилю 790

CFCW

Христос раждається!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
і щасливого Нового Року!

БАЖАЄ

Campbell's Self Serve
Furniture, Carpets & Appliances

EDMONTON
14520 - 111 Avenue
13035A - 97 Street

CALGARY
9309 McLeod Trail

З нагоди Свят Різдва Христового та Нового Року, складаємо наші щиросердечні побажання Високопреосвященнішому Митрополитові Кир Максимові, Високопреосвященним Владикам нашим: Кир Нілеві, Кир Ізидорові та Кир Андреєві.

Сердечно вітаємо всіх наших Високопреподобних і Всечесніших Отців Духовних, усі Управи Відділів та все членство Братства.

Пересилаємо братній привіт нашому поневоленому народові в Україні та у вільному світі.

Хай Всевишній Господь благословить народ наш своєю всемогучою рукою та пошле йому світлі дні волі.

Христос раждається!

ВЕРХОВНА УПРАВА
БРАТСТВА СВ. МИКОЛАЯ

Веселих Свят
Христового Різдва
та
Щасливого Нового Року

бажає

Edmonton Power

Ваше підприємство громадського користування

„ТРЕБА ЗГАДУВАТИ ДОБРІ ДІЛА ПОПЕРЕДНИКІВ"

(закінчення з стор. 10.)

ти когось і тим його скривдити. Однак хочу звернути увагу, що в 1966 р. вийшла Пропам'ятна Книга УНД-ому, де вичислено імена та прізвища усіх заслужених членів та згадано про їхні діла.

1970 р. відбулося відкриття УНД-ому, що його відбудовано, коли цей Дім погорів. З тієї нагоди наш Преосвященний Владика виголосив був прекрасну промову в якій подав точну історію УНД-ому від початків його заснування аж до найновіших днів.

Прийшов 1917 рік. В той час УЦР-ада в Києві проголошує четвертий Універсал і настрої українців так в Україні, як і в країнах поселення стають бадьоріші. Не знаю чи саме те, чи може таки задушевне бажання самих албертських українців причинилося до цього, що, по надзвичайних загальних зборах 16-го лютого 191 7р., принято новий статут „Українського Греко-Католицького Товариства ім. М. Шашкевича" в Едмонтоні та заінкорпоровано його 15 березня того ж року.

Події покотилися дуже скорим темпом: 27 травня 1917 р. Владика Кир Никита (Будка) довершив посвячення угольного каменя, а вже 4 місяці пізніше вибудовано та посвячено величаву будівлю УНД-ому.

І знова, мимохіть, насувається мені на думку порівнання теперішнього з минулим. Кілько часу ми тепер тратимо на дискусії про різні будови. Нераз говоримо про одне й те саме, на жаль, без жодного конкретного висліду.

Невже ж у нас менше запалу та відваги, як було у наших попередників? Настрої тих пропам'ятних днів 29 та 30 вересня 1917 р. були дуже піднеслі. Послухаймо промови, підчас концерту, виголошеної в тих днях до Преосв. Владики Никити:"

Преосвященний Владико! З нагоди врочистого відкриття УНД-ому в Едмонтоні припала мені велика честь привітати Ваше Преосвященство від імени членів цеї нашої твердині на далекому Заході, не лиш як князя Української Церкви в Канаді, але також як першого добродія цієї установи, який своєю жертвою та заохотою причинився так багато до здійснення бажань нашої кольонії в Алберті.

Думка про будову НД-ому не нова. Як лиш почав осідати наш нарід в Алберті, приблизно 20 років тому, негайно дав докази свойого глибокого прив'язання до рідної Церкви будовою Божих храмів, що їх десятки здвигнув своїми мозолистими руками продовж перших двох десятків років.

Заспокоївши оттак вимоги душі й даючи тим доказ перед чужинцями свойого глибокого прив'язання до рідної Церкви та обряду, албертські українці почали мріяти про збудування в столиці Алберти народньої святині, яка моглаб стати захистом для рідної української мови й розсадником освіти. Одночасно самим фактом свого існування свідчила б перед чужинцями, що ми не якась там нетямуща збиранина, але частина великого культурного народу, що не потребує позичати чужого, але навпаки може дещо й позичити іншим з тих великих культурних цінностей, переданих нашими предками, що їх нашим сусідам не достає. І ось настала нині велика хвилина. Мрії албертських українців здійснилися.

В Едмонтоні стає народня святиня для нашої дальшої праці над здійсненням наших ідеалів".

Ця промова — то відбитка цілої душі тодішних албертських українців та віддзеркалення їхніх мрій.

Ці великі ідеї: Бог, Церква, Україна, рідна мова, рідне шкільництво, рідна культура, рідний спів — стали провідним мотором всіх членів УНД-ому й його проводу.

Здвигнувши великий будинок, українці Алберти намітили широкий плян праці для добра й росту цілої української спільноти в Алберті. Народний Дім в Едмонтоні став неначе тою зіркою, що своїми проміннями осяяла цілу провінцію.

Члени цього Дому їздили по всіх закутках Алберти та поширювали ідеї, намічені на зібраннях УНД-ому, підтримуючи нашу культуру, наші школи та наші церкви — по цілій провінції.

Коли 1932 р. засновано БУКатоликів Канади, як провідну установу для всіх українців католиків в Канаді, то УНД-ім відразу включився в нього, як складова частина, та доложив багато праці у його розбудову.

Не було жодної важнішої події на Рідних землях України, яка би не відбилася значно на житі цієї організації. Члени НД-ому раділи разом з українським народом в Україні, разом з ним плакали та щедро жертвували на всякі цілі на рідних землях.

УНД-ім давав приміщення всім організаціям, всім культурним гурткам та всім підприємствам, дуже часто без жодної винагороди, а навіть зі стратою, але завжди маючи на оці вищі цілі та потреби української громади.

По другій світовій війні, коли прибули нові імігранти до Едмонтону, то й старі й нові члени УНД-ому відразу знайшли спільну мову, щоб працювати для добра нашої Церкви та нашого народу.

Блаженніший Верховний Архиепископ Кир Йосиф Сліпий сказав у своїй промові тут в Едмонтоні знаменні слова: „великого бажайте". Тобто: Не вдоволяймося малими речами, а вперто змагаймо до осягнення великих цілей.

Мені здається, що члени — основники та старші члени УНД-ому, а також теперішні члени мали перед своїми очима великі цілі й тому добилися великих успіхів, за що ми їм складаємо велике признання та клонимо голови перед їхньо працею. Одночасно просимо заслужених членів не залишати своїх позицій, але своїм досвідом та авторитетом допомогти нам у дальшій праці в наших українських католицьких організаціях, а передусім допомогти нам задержати молодь при нашій українській спільноті.

Чомусь за багато наших молодих людей, передовсім професіоналістів, відходять від нас і ми їх тратимо. Тепер йде наступ на душу нашої української дитини, а цей наступ страшніший за вогонь і ми не сміємо йому піддатися. Спільними силами ми цей наступ переможемо та закріпимо українське католицьке життябуття на довгі сторіччя тут в Канаді.

Ми не пророки й не можемо предбачити будучої долі УНД-ому. Однак я певний, що коли провід та членство підуть наміченою 1917 р. дорогою, працювати для української спільноти під крилами УКЦеркви, то існування цеї заслуженої установи є запевнене так довго, як довго існуватиме наша Церква на поселенні.

УНД-ім гостив у себе багато визначних постатей нашого народу; мав він честь гостити також князя нашої Церкви Слугу Божого митрополита Андрія Шептицького.

Дай Боже, щоби УНД-ім діждався ще тої великої чести: гостити у себе і Патріярха нашої української католицької Церкви.

Нова радість стала

Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна світу засіяла.
Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік, пеленами убого вповився.
Ангели співають, славу-честь звіщають,
І на небі і на землі мир проповідають.
І ми теж співаймо, Христа прославляймо,
Із Марії рожденого смиренно благаймо.
Просим Тебе, царю, небесний владарю.
Даруй літа щасливії цьому господарю.
Просим Тебе, царю, просимо всі нині:
Даруй волю, верни славу нашій Україні.
Дай нам мирно жити і Тебе хвалити,
І з Тобою в Твоїм царстві повік-віки жити.

Христос Раждається

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
бажає
VIEWPOINT ESSO SERVICE
8210 Jasper Ave., Ph.: 422-4916
Edmonton, Alberta

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та щасливого Нового Року
всім своїм костумерам та приятеілям
бажає
MODERN Glass LTD.
"MINIT-MAN SERVICE"
11315 Kingsway Ave.
453-2456

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Христового Різдва
та Щасливого Нового Року
нашим українським приятелям
та цьогорічним слухачам
бажає
C.H.F.A.
RADIO STATION

Христос раждається!
Веселих свят
і щасливого Нового Року!
ЗДОРОВ'Я ТА ГАРНИХ УСПІХІВ У БУДУЧНОСТИ
БАЖАЄ
The Edmonton
Chamber of Commerce
G. E. PEARSON
president

Веселих свят!
ALLIED
Realties Ltd.
9342 - 118 Ave., Edmonton, Alta

Alex STUART
President
Bus.: 479-4251 Phones Res.: 488-8927
Specializing in Motels, Hotels & Land
COMMERCIAL — RESIDENTIAL

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
і щасливого Нового Року!
бажає
CO-OP TAXI
PHONE: 425-8310
З НАМИ ІДЕТЕ БЕЗПЕЧНО Й ПЕВНО

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім нашим кустомерам, приятелям та всім українцям
бажає

Page THE CLEANER
& Furriers Ltd.
13035 - 97 STREET
PHONE: 476-7654
FOR HOME PICK-UP
EDMONTON, ALBERTA

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
усім нашим
українським приятелям та кустомерам
Lilydale Poultry
7727 - 127 Ave. Phone: 476-6261
Edmonton, Alberta

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
нашим багатьом українським
кустомерам та приятелям
бажає
MACLEOD'S
Family Shopping Centres
DOWNTOWN BONNIE DOON
10332 - 101 St., Phone 429-7602
242 Bonnie Doon Shopping Centre Phone 465-1444
Edmonton, Alberta
GRANDID PARK Shopping Centre Phone 599-5571

Ванкувер, Бр. К.

· ЛЕТИ НАША ПІСНЕ!

Українська пісня відіграє велику ролю, як що йдеться про інформативно-пропагандивний відтинок серед чужинців, а також Українською піснею скріплюємо і нашу духову рівновагу й любов до батьківщини України. Бо як сказав Ю. Лободовський: „Тобі співаю, Україно, тебе славлю в піснях, що шумлять чарівно, до морських хвиль подібно голосом тужливим, дзвінким словом, стихійним ритмом". Українською піснею захоплюються чужинці, бо наша пісня по мистецьки виливає душевну стихійність і ритм. Цим стихійним ритмом української пісні ванкуверський хор при церкві св. Покрову Пресвятої Богородиці і здобув собі визначне місце на цілу Британську Колюмбію не тільки серед нашого громадянства, але й серед чужинців.

В минулому сезоні хор під проводом п. В. Шміґля і при допомозі о. Б. Слободи, значно зріс на кількости та вартости під оглядом хорового мистецтва. З новими народними костюмами й молодими чистими голосами, вступає на змагання за першість церковних хорів на цілу Британську Колюмбію.

17-го квітня ц.р. хор виступив на найкращій сцені міського театру „Квін Елізабет" під диригентурою о. Б. Слободи ЧСВВ. Саме на цій сцені вирішувалась доля за першість. Хористи в нових народніх костюмах та зі знанням мистецької дисципліни доповнили чар української пісні. Мені здається, що невпинна праця п. В. Шміґля принесла гарні овочі. Фізична втома не зламали бадьорого настрою завзятих хористів, не захитався в міцній вірі в хор і о. Б. Слобода. Хор при церкві Покрова Пресвятої Богородиці став переможцем, здобув найвище відзначення в класі хорів і дістав знамено „Кайваніс". Такеж знамено „Кайваніс" дістав хор за першість в церковних хорах, а до того дістав відзначення Канадської радієвої корпорації, „Лефтенант Ґовернор шілд" відзнаку провінційного губернатора та перехідний срібний пугар Електичної-поїздової компанії.

Цим здобутком раділи всі чинени хору. Раділи провідники, що хор вславився перемогою, з якої горда ціла українська громада. В тому самому сезоні хор наспівав довгограну пластинку українських різдвяних коляд, які розійшлись по цілій Канаді. Ці пластинки є високої якости з гарно-оформленою кольоровою окладинкою на тлі хору. Пластинки ванкуверського хору опинились і поза океаном. Як писала Леся Українка: „По світі широкому буде та пісня літати, а з нею надія кохана".

Томў то вам, дорогі хористи, щиро-сердечна подяка за вашу любов до української пісні, бо репрезентація нашої пісні серед чужинців — то не лиш справа покликаних, що мають до того дар Божий. То також справа всієї української спільноти, а передовсім нашого молодого покоління. Основою майбутности кожного народу є його молодь. Тому пишучи стрічки цієї коротенької статейки про вартість української пісні ванкуверського хору, закликаю вас, українська молоде: вступайте в ряди мистецьких гуртків, як хорові, танцювальні, театральні, музичні і т.п. Ставайте носіями української культури, будьте гідними нащадками ваших прадідів та гідними синами українського народу. Змагаймося спільно за наші традиції, що за них умирають сини й дочки в Україні.

Никер

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

СВІЙ ДО СВОГО

В. ГАВРИШ

Як я вже згадував в попередних статтях, я мав у свому житті досить багато до діла з жидами. Зокрема мав я з ними до діла в Едмонтоні, де я мав своє бюро в сусідстві різних жидівських підприємств. Не знаю чи я так трапив, чи воно так і справді є, що мені жиди з Румунії видавалися більшими „джентелменами" й більше простілінійними, як наші рідні галицькі жиди.

Ще більше познайомився я з жидами після 1939 р., як здержано всю іміграцію до Канади й я почав займатися продажем нерухомостей („ріл-естейт"). Моє бюро було й далі на 101-ій вулиці, де було теж багато жидівських крамниць та підприємств. Я знав усіх їхніх власників, бо часто з ними зустрічався чи то в їх крамницях, чи на каві, чи на вулиці. Вони ставилися до мене з пошаною й я теж шанував їх. Одначе якось так складалося, що ніодин з них не купив ніякої хати ні крамниці за моїм посередництвом. Що правда, вони заходили нераз до мого бюра й розпитували, які я маю хати на продаж й часто їхали їх оглядати. Але більше до мене за посередництвом не зверталися. Часто було так, що прийшов жид і питається за хатою, я йому даю адресу й він каже, що поїде сам своїм автомобілем й огляне хату. Якщо хата буде йому до вподоби, то він повернеться й переведе купівлю через мене. Одначе з них не вертався відтак до мене ніодин. Звичайно було так, що за хатою питав один жид, а відтак власник мене повідомив, що хату купив якийсь інший жид, який до мене ні за інформаціями, ні за посередництвом не звертався. В той спосіб вони виминали припис, що за подачу інформацій про хату на продаж треба було платити бюрові продажу нерухомостей комісове. Я відтак, як те завважив, перестав моїм жидівським сусідам подавати інформації, бо я з того не мав ніякого хісна. Вони купували собі відтак хати та крамниці мабуть через інших посередників, які може мали більше щастя, як я, із одержанням комісного від продажу.

Згодом я переніс своє бюро на 97-у вулицю, через дорогу від будинку „Українських Вістей" і я стратив свої щоденні контакти з жидами, хоч деколи зустрічаю своїх колишних сусідів на вулиці. Та, поза звичайним, канадським: „Як вам ведеться?" я з ними ніяких довших балачок не заводжу.

А колись, давніше, то я мав з ними не лише балачки на звичайні буденні теми, але навіть завзяті суперечки. Зокрема я мав з ними великі й тострі дискусії про нашого кол. отамана Симона Петлюру, якого в Парижі вбив жид Шварцбарт. Жиди, звичайно, боронили Шварцбарта, й доказували мені, що жид пімстився на Петлюрі за те, що українці мордували жидів. Вони приписували Петлюрі навіть накази робити погроми жидів. Мені було приємно тепер почути, що кол. жидівський в'язень совєтських концентраційних таборів Авраам Шіфрін, який недавно мав доповідь в Едмонтоні, заявив, що Петлюру обвинувачують неслушно. Петлюра не давав ніяких доручень громити жидів, але противно їх боронив. А погроми жидів

(закінчення на стор. 13.)

Святий вечір

Свято веселеє нас привітало
Свято найбільше любиме в народі,
Будьмо веселі! журитися годі
На бік все злеє, кого що спіткало! —
Святий вечір.

Будьмо як діти, всі клопоти киньмо,
В щирій любові єднаймось братанням
Даймо в нас волю всім добрим
бажанням
І без злоби проти ворогів стріньмо —
Святий вечір.

Стріньмо, як дітям народу годиться:
Серцем отвертим і чулості повним.
І цілий край наш любов'ю огорнем
Хай та любов повсякчасно іскриться —
Святий вечір.

Хто з нас був добрий, добріший хай
буде,
Хто неприязний, щоб милості вчився;
Не забуваймо: в цей день народився
Той, хто любов'ю обняв усі люди. —
Святий вечір.

Нумо-ж, зберімось до гурту тісніше,
Кожна родина, як звичай навчає,
А в кого зовсім родини немає,
Друга хай знайде, а смутком не
дише —
Святий вечір.

Тільки відступник своєї культури,
Що до народу любові не має,
Що його звичаї всі зневажає,
Той нехай буде смутний і похмурний —
Святий вечір.

В. Самійленко

Веселих Свят Христового Різдва

БАЖАЄ

ALBERTA CATERERS LTD.
Smorgasbord Restaurant
A COMPLETE CATERING SERVICE, CITY WIDE
10149 - 103 St., Phone: 424-3078
EDMONTON, Alberta

Христос раждається!

CITY SAVINGS & TRUST COMPANY
EDMONTON, Alberta

Христос раждається!

Edmonton Meats Ltd.
12720 - 126 Ave.
Edmonton Alberta
Phone 454-9571

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

City Spring & Welding Ltd.
5613 - 103A Street EDMONTON
434-7027 — Phones — 434-7535

З Різдвом Христовим і Новим Роком
ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

ACME
Moving & Storage Ltd.
Edmonton's Local & Long Distance Specialist
11707 - 114 Ave., Edmonton Phone: 455-7555

Веселих свят Христового Різдва
і щасливого Нового Року!

бажає

HOUSE OF HANRATTY
CATERING WITH ELEGANCE
14250 - 85 Avenue Phone: 488-1249
EDMONTON, ALBERTA

ДЛЯ ВАС!

ПЛЯНУЄТЕ БЕНКЕТ ЧИ ВЕСІЛЛЯ,
КОМЕРЦІЙНІ ЗБОРИ ЧИ КОНВЕНЦІЮ

Ми обслужимо стравами кожну кількість гостей
від 5 — 1,500 осіб.

Телефонуйте на ч.: 454-9521

the Edmonton Inn
KINGSWAY AVENUE AT 119 STREET
EDMONTON, ALBERTA

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

бажає

A & P TRANSMISSION
and
AUTO SERVICE
Peter DZIEDZIC and Ernie WITIUK
10413 - 79th Avenue EDMONTON
433-3312 — PHONES — 433-5556

Христос раждається!

MORE citizens PREFER
City Cabs
TAXI
NORTHSIDE 433-5841
429-5151 SOUTHSIDE
10341 - 106 St.
EDMONTON ALBERTA

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
GUARANTEED
SUEDE AND LEATHER CLEANING AND REFINISHING
M. & M. Suede Cleaners Ltd.
12409 - 67 St – EDMONTON – Telephone 475-8222
SUEDE-LIFE
All work done by specialists, experts with over twenty years experience.
Mail orders returned COD within forty-eight hours.
ALTERATIONS AND REPAIRS

ГОЛОС МАЄ МЕЙОР ЕДМОНТОНУ

НАШІ МІСЬКІ ОСЕРЕДКИ ЗДОРОВ'Я

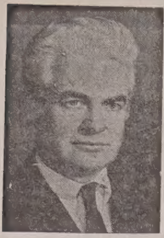

Не дуже давно ви певно чули багато про наші міські осередки здоров'я. Без входження в усі добрі й лихі прикмети тої справи я хотів би висловити свою думку про розвиток наших міських осередків здоров'я, як на цю справу дивиться наш офіційний міський лікар д-р Г. Балл. Мені здається, що є дуже важним, щоб ми здавали собі справу з того, що ми ніколи не осягнемо досконалости в ніякій системи. Що було добре двадцять років тому, є вже напевно перестаріле сьогодні, а напевно буде зовсім невідповідне за дальших двадцять років. Розвиток технічних урядження, поступи в медичному знанні, постійний приріст населення та інші чинники напевно змінять наш спосіб життя. Ми постійно будемо мусіти перевіряти та зміняти різні речі й, зовсім правильно, що так мусимо робити.

Подивімся лише на одну замітну зміну, з якою ми зустрічаємося майже щодня. Не лише населення нашого міста зростає в дуже скорому темпі, але наше населення переходить часто жити з одної дільниці до другої.

Деякі перед кількома роками пульсуючі життям дільниці стали тепер майже „дільницями духів", а зате кипить буйно життя в інших, які недавно ще були може дечим більше, як „лісовими пустелями". То є один із дуже правдивих і дуже важливих образків із змін, що мають місце в нашому місті.

Сьогодні живе в світі понад три й пів мільярда людей. Фахівці заповідають, що протягом найближчих двадцяти років, тобто приблизно в році 2,000 число населення на Землі зросте на дальші три мільярди осіб, тобто майже подвоїться в порівнанні з теперішнім числом. Такі є приблизні предбачування. Одначе ці предбачування дуже правдоподібно сповняться й вони мусять принести зі собою різні зміни, до яких ми мусимо бути приготовані вже тепер, або достосовуватися до них, як вони приходитимуть.

В 1969 р. федеральний уряд установив окремий комітет, який має прослідити постійно зростаючі кошта здоровних послуг й скласти відтак з того звіт міністрові здоров'я. В тому часі кошти здоровних послуг зростали 6-7% річно. Тепер вони зростають приблизно 12% річно.

В тому самому часі, як федеральний уряд створив оцей окремий комітет, відбулася конференція провінційних міністрів здоров'я із федеральним міністром здоров'я, яка вирішила, щоб прослідити справу здоровних осередків у Канаді. Наші осередки здоров'я зразу були встановлені в Европі й від того часу пробні проекти осередків здоров'я є під досить докладним обслідуванням на нашому континенті.

На канадській землі ми маємо в Квебеку своєрідні осередки здоров'я та здоровних послуг. Ними завідує місцева управа а фінансову контролю переводить провінційний уряд Квебеку. Подібні пробні осередки здоров'я є в Вінніпегу та один у нашій провінції в Медисин Гет. Осередок у Медисин Гет, під протекторатом уряду Алберти, є того роду, що узгіднює різні здоровні послуги, щоб прийти з додатковою допомогою лікарям, які виконують лікарське звання приватно. Тепер є деякі познаки, що подібного роду здоровний осередок для узгіднювання здоровних послуг буде організований у Онтаріо.

Щоб достосувати вартість здоровних осередків до канадських економічних умовин, провінційні міністри здоров'я під проводом федерального міністра здоров'я д-ра Мунро, встановили комітет, що його очолює д-р Гастінгс, якого ціллю буде устійнити завдання здоровного осередку. Д-р Гастінгс в імені того комітету склав звіт із своїх дослідів. Його рекомендації є такі: Треба негайно й доцільно включити всі послуги здоров'я в одну систему. Провінційні уряди повинні, у взаїмному порозумінні з загалом людей та професійними групами, перевести дальші досліди над встановленням та розвитком здоровних осередків.

Уряди, які є відповідальні за організацію здоровних осередків, повинні негайно започаткувати й піддержати широку дискусію в справі здоровних осередків з усіми зацікавленими установами.

Одною з головних вимог при організації осередків здоров'я є конечність загальної злуки всіх здоровних послуг. Сьогодні ті послуги є занадто роздроблені, бо постійно зростає потреба спеціялізації в здоровних послугах. Одначе й тут є певні обмеження, бо одна людина може мати в своїй професії лише деякі обмежені осяги.

Ну, а як такий розвиток буде себе оплачувати? Здається, що тепер, у початковій стадії розвитку осередків здоров'я було б передчасно робити якісь фінансові обчислення. Покищо, ще не устійнено докладно, як ті осередки мають виглядати. В основному зацікавлені уряди надіються, що їм вдасться зорганізувати цілу сітку здоровних послуг, які забезпечать всі вимоги здоровних послуг, але то все буде зорганізоване в одній системі. Є пропозиція, щоб послуги для умово хворих, послуги публічного здоров'я, суспільні послуги, послуги для привернення здоров'я та домашні здоровні послуги можна було одержати через сітку здоровних осередків даної місцевости.

Дехто висуває проти такої системи здоровних послуг застереження, що при такому розвиткові буде обмежена „свобода вибору лікарських послуг".

Одначе існує дуже мала різниця між соціялізованими медичними послугами та медичними послугами, що при них держава ставить умовини, під якими можна ними користуватися. Професіоналісти (лікарі) побоюються, що остаточно держава може захоче диктувати, з яких здоровних послуг зможе кожний хворий користати, беручи за основу кошта, злучені з тими послугами.

Одначе ми не можемо забувати, що спільні осередки здоров'я є лиш одним звеном в цілій системі здоровних послуг. Очевидно, що ми самі мусимо до того відповідно достосуватися й змінитися. Але тепер питання: ЯК ЗМІНИТИСЯ? Одно, що є дуже важним й здоровим проявом є те, що ціла ідея здоровних осередків та злуки всіх здоровних послуг стала тепер предметом уваги всіх зацікавлених, зокрема загалу публіки. Як було заплянововано, ця справа є тепер в стадії дискусії, згл. діялогу й треба сподіватися, що з того вийде щось путнього в недалекій будучности. В цю справу очевидно будуть включені міста, містечка... всі муніципали... як теж і всі провінційні уряди в цілій Канаді.

То є дуже скомплікована проблема, і я певний, що то забере багато часу, заки можна буде устійнити якусь тривку політику в цій справі.

Айвор Дент, мейор

Ivor Dent

Нова радість стала

Нова радість стала, яка не бувала:
Над вертепом звізда ясна світу засіяла.
Де Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік, пеленами убого повився.
Ангели співають, славу-честь звіщають,
І на небі і на землі мир проповідають.
І, ми теж співаймо, Христа прославляймо,
Із Марії родженого смиренно благаймо.
Просим Тебе, царю, небесний владарю:
Даруй літа щасливії цьому господарю.
Просим Тебе, царю, просимо всі нині:
Даруй волю, верни славу нашій Україні.
Дай нам мирно жити і Тебе хвалити,
І з Тобою в Твоїм царстві повік-віків жити.

МОЇ КАНАДСЬКІ ШЛЯХИ

(закінчення з стор. 12.)

на Україні були влаштовувані таки москалями. Так казав А. Шіфрін. В такому світлі представляє жидівські погроми на Україні й фільм „Скрипаль на дасі" („Фідлер он да руф"), який йде в едмонтонському кінотеатрі вже більше, як пів року. Вправді в фільмі представлене життя жидів на Україні ще до першої світової війни, але там вже тоді відбувалися погроми жидів й в фільмі показано, що доручення переводити погроми давав таки російський царський уряд. То, здається, мені п е р ш и й фільм, в якому погроми приписують таки росіянам, а не українцям, що, звичайно роблено майже в кожному того роду фільмі.

Мав я дискусії з жидами теж про погроми жидів за німецької окупації. Чомусь усі відділи добровольців, що рекрутувалися з кол. советських вояків, вважали й ще досі вважають і жиди й поляки за українські. А тимчасом, як мені оповідали ті, що ці справи добре знають, там українців або не було зовсім, або може був один чи другий. А складалися ті відділи із різних національностей, що живуть в СССР й ці добровольці навіть не мали українських облич. Але то не перешкоджує й далі вважати їх за українців й приписувати українцям погроми жидів.

В Едмонтоні я мав ще до діла з жидами в виборах до міської ради. Я був членом громадського комітету для міських виборів („сітізен коммітті"), який піддержував такі кандидатури на мейора міста та міських радних, які, на думку того комітету, були найліпші. В тому комітеті був зі мною теж і покійний Петро Миськів. Одного року ми висунули на кандидата на міського радного адвоката А. Мілера, який був жидівського походження, й його вибрано і він був міським радним через три роки. Відтак він кандидував на посла до провінційного парляменту й теж був вибраний. Я допомагав йому в виборах і на міського радного і на провінційного посла. Я раз звертався до Мілера за якоюсь дрібною справою, але він мені її не поладнав. Не знаю, чи не міг, чи не хотів. Я відтак більше його про ніщо не просив.

Але таке саме трапялося мені й з деякими нашими людьми, яким я допомагав при різних виборах, а, як дійшло до того, що мені треба було від них якоїсь допомоги, то вони теж мені не допомогли. Та мені здається, що жиди таки більше своїм допомагають й більше держаться клича „свій до свого", як наші люде й тому вони мають кращі успіхи в житті. Якщо б ми бодай троха мали почуття того клича, то певно, що й ми мали би багато більше успіхів у житті. Мені здається, що якраз того ми повинні в жидів навчитися, щоб ми більше держалися разом й більше виповняли заклик „свій до свого", тоді певно ми могли би похвалитися ще більшими життевими осягами, як маємо тепер. А того можемо навчитися найкраще якраз від жидів.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
бажають КЕРІВНИЦТВО та ПРАЦІВНИКИ
South Side
Ornamental Iron Works Co. Ltd.
Існує 14 років.
Всяких порад уділяємо даром
7351 - 104 St. EDMONTON, Alta Ph.: 439-0801

НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОБОГО РОКУ
складають
керівництво та працівники
HEINTZMAN
10139 - Jasper Avenue Ph.: 424-6461
EDMONTON, Alberta

Веселих свят і щасливого Нового Року
бажає
YORK FARMS
A DIVISION OF CANADA PACKERS LTD.
455-3229
Canned Fruits — Canned Vegetables — Pickles
— Jams — Frozen Foods —
THE ARISTOCRAT OF FINE FOODS

Веселих Свят та щасливого Нового Року
БАЖАЄ
SHAW FLOWERS
10142 - 142 St. — Tel.: 452-1787
Rear 10120 - Jasper Ave.
Southgate Shopping Centre
Meadowlark Shoppers Park
EDMONTON, Alberta

Веселих Свят і Щасливого Нового Року!
FOR YOUR SEWING SAKE
MAKE NO MISTAKE
shop
Sew & Save Fabrics
10408 - 82 Avenue Phone: 439-0813
EDMONTON Alberta

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
CAFE RIO
CATERING LTD.
We Specialize in
Industrial & Social Catering
9313 - 118 Avenue EDMONTON
477-2050 — PHONE — 474-7319

DIAL Locksmith
9671 - 102A Ave. Edmonton

бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
HANK BRINK & HAROLD KIRSCHKOWSKI

Веселих свят
і щасливого Нового Року!
всім своїм приятелям і костумерам
бажають
Тоні Раско і Фред Аленюк
National Warehouse Furniture
9411 - Jasper Ave. Ph.: 424-5195
EDMONTON, Alberta

Керівництво й працівники бажають своїм
клієнтам та приятелям
Веселих Свят Христового Різдва
та щасливого Нового Року
YOUR North West Trust COMPANY
10053A Jasper Ave.,/429-5521
10277 - 97 St.,/422-4171
7933 - 104 St.,/433-4286
EDMONTON — CALGARY — CAMROSE — WINNIPEG
VANCOUVER — VICTORIA — NEW WESTMINSTER

Христос раждається!
Веселих Свят і Щасливого Нового Року!
бажає

MACDONALDS CONSOLIDATED
Limited
13940 - 125 Avenue
WHOLESALE
— GROCERIES — FRUITS — VEGETABLES —
— TOBACCO & CANDIES —

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
і щасливого Нового Року!
БАЖАЄ
ALBERTA
Turkey Growers' Marketing
Board

10830 - 107 Ave. Ph.: 422-5820
Edmonton, Alberta

Різдвяні свята українських поселенців на початках поселення

С. НІМЧУК

Проминуло вже понад 80 років з того часу, як один однокий українець святкував свята Христового Різдва на фармах в околиці Гретна у Манітобі між німцями-менонітами. То був Василь Єленяк, який з Іваном Пилиповим дістався до Канади в вересні 1891 р., щоб провідати можливости для поселення в новій країні, де на поселенців ждали розлогі степи Західної Канади. Оба сини землі оглянули кілька поселень на гомстедах, приглянулися життю поселенців й дійшли до переконання, що в Канаді є великі можливості для українських імігрантів, тимбільше, що уряд давав землю даром. Після того В. Єленяк залишився в Манітобі й став на працю в фермерів-менонітів, а І. Пилипів повернувся негайно до свого рідного села Небилова, пов. Калуш. На Різдво того року Пилипів уже був у Небилові й розповідав своїм односельчанам, що він та Єленяк бачили в Канаді й радив усім охочим вибиратися до Канади на поселення.

Правдоподібно 1891-го року в околиці Нюдорф, в Саскачевані поселилися вже були Павло Шимко з дружиною і двома шваграми, а в Алберті недалеко Форт Саскачеван замешкував вже Стефан Королюк з дружиною. Ота горстка наших людей то були б перші що святкували Різдво в Канаді перший раз. Літом 1892 року прибуло знова кілька родин між ними Микола Тичковський з родиною і Антін Пайш з дружиною та Михайло Романюк з родиною. Всі три забрали гомстед недалеко Форт Саскачеван. Однак Романюк вернувся назад до Манітоби і там разом з Єлипяком працювали між менонітами в околиці Гретна. Заохочені Пилиповим, літом 1892 р. виїхали до Канади Микола Тичковський з родиною й Антін Пайш з дружиною. Вони приїздять до Алберти й осідають на гомстедах на схід від Форт Саскачеван (недалеко сьогоднішнього Скотфорд). В 1893 р. вже кілька українських родин святкували Різдво в Канаді. В двох черговних роках 1893-94 до Алберти прибуло більше родин із Небилова й поселились в околиці Една-Стар. То був початок найбільшого українського поселення в Алберті. В роках 1895-96 прибуло знова кілька українських родин до Алберти, а весною 1897 р. почалася масова еміграція із різних повітів Галичини до Канади. Майже всі українські імігранти сунули в околицю Бівер Крік. Нові імігранти зразу жили в давніших імігрантів, за той час підшукували собі земельні ділянки (гомстеди) будували приміщення, на які їх було стати (бурдеї, хатини, тощо), переходили жити на свої фарми й розпочинали власне тверде піонерське життя. Серед щоденних буденних зайнять, піонери навіть не стямилися, як надходили Різдвяні свята, які треба було відсвяткувати згідно із прадідівським звичаєм. Очивидно, не кожний поселенець був настільки загосподарений, що міг гідно те свято відсвяткувати. Якщо хтось прибув до Канади на весні, то він мав нагоду підшукати відповідний гомстед, збудувати хатину, стаєнку, а що найважніше, десь на лісовій прогалині лопатою скопати кусок землі та засадити картоплю, капусту, цибулю, часник та іншу ярину. А ще важнійшою була дійна корова, бо без молока годі було годувати дітей. Через ціле літо косою кошено сіно, щоб було чим корову перезимувати. Трава та горошок росли буйно скрізь й треба було лиш прикласти рук, щоб сіна накосити, висушити та скласти в стирту. Попри те треба було піти на заробіток до деяких більш загосподарених фармерів, щоб заробити дуже погрібний на початковій господарці гріш. Чоловіки йшли на жнива в околицю Форт Саскачеван та Стирджен рівер, а жінки ходили ліпити будинки поблизу хати й заробляли собі в заплату кілька бушлів збіжжя, порося, кілька курей тощо. Таким чином чоловіки заробляли кілька долярів, а жінки придбали троха продуктів і вже було з чим пускатися в гостру канадську зиму. Маленька хатина серед лісу, із стаєнкою поруч, свідчила, що тут живе український поселенець. Синявий дим, із глиняного комина, що вився понад лісом, вказував, що господиння пораеться біля старосвітської печі.

На дворі був тріскучий мороз. Шиби в вікнах обмерзли ледом. Крізь щілини в дверях тиснеться до хати мороз. Двері, зроблені з тесаних осик примикаються щільно. На них вішають грубу плахту, яка здержує мороз, щоб не вдиралися до хати. До печі, чи малого огрівача постійно докидають дров, щоб не погас вогонь. В той спосіб боролися наші перші поселенці з суворою канадською зимою.

СВЯТ-ВЕЧІР

Наближався Свят-вечір і наші мешканці гомстеду старалися відсвяткувати його так, як святкували рік тому в рідному селі. Кожний з них линув думками ген за море до рідні та сусідів й, на саму згадку про них, по лиці котилися сльози, бо кожний з них пригадував собі ті незабутні звичаї та обряди, які зберігали їхні рідні в залишеному селі. Серед буйного канадського лісу вони почували себе неначе сироти. Лише уповання на краще завтра дали можливість першим поселенцям переживати труднощі перших років поселення, а втому й традиційний різдвяний час, який їм найбільше давав відчувати їхню самоту та загублення в канадській прерії. Та й серед невідрадних обставин наші піонери святкували Різдво так, як їх на те було стати.

Вже з самого ранку на Свят-вечір господиня приготовляла пісні страви на святу вечерю та м'ясні на Різдво. Хоч перші початки господарства наших поселенців були дуже бідні, то їхня зарадність й запопадливість творила прямо чуда. З невеликого першого городця зібрано в осені кілька мішків картоплі, довалі моркви, буряків, капусти та іншої ярини й те все складено в яму під хатою. Бочку квашеної капусти державно в сінках. Одинока корова давала досить молока й господиня наскладала масла й сира. Вже ті скромні засоби вистарчали, щоб якстак приготовити Свят-вечір. Господар вносив до хати в'язку сіна, яке розстелював на долівці, а невеликий сніп пшениці клав на покутті під образами. З молитвою на устах засідала сім'я поселенців до святої вечері...

Мій батько з матір'ю перебралися на фарму 1905 р. Тут я й народився на саме Різдво, 7 січня 1906 р. Властиво я прийшов на світ в домі батьків матері Василя й Теклі Мальованих, які жили півтора милі від нашої фарми і я був їх першим внуком. То було в місцевості Скаро, Алберта. Вже від третього року життя я приглядався переживанням піонерів, а відтак ще більше наслухався з їх оповідань. Тому мені й стоять перед очима оті піонерські Свят-вечорі на наших гомстедах та фармах. Я собі теж добре пригадую, як ми приготовлялись до Різдвяних Свят кілька років пізніше, як я, брат і сестра вже троха були підросли й могли дещо помогти батькові та матері в передсвяточних приготуваннях. Деякі речі, як прим. сіно, треба було приготувати. Ми зразу тягали сіно зі стирти, а відтак ми зберігали сіно з прерії, яке мало багато квітів та запашного зілля. Сіно з низин чути було млаковинням й воно не було добре на Свят-вечір. Ми в часі жнив вибирали гарну пшеницю, в'язали її в сніп й зберігали в шпихлірі аж до Різдва. По жнивах ми збирали підпеньки, яких скрізь було багато, сушили їх й ховали на Свят-вечір. Ми збирали теж різні дикі овочі: полуниці, малини, сині ягоди (борівки), саскатун та калину. Те все заправлялося цукром й ми то задержували на зиму в слоїках або ґальонах. В городі вирощувано мак до куті, як теж і коноплі, з яких били олію на омасту. Тепер одну й другу рослину заборонено вирощувати, бо молодий мак то опій, а з конопель роблять марухану. Наші поселенці вживали лише дозріле зерно з одного й другого, а дозріле зерно не має в собі ніякого трійла. Кілька тижнів перед Різдвом підгодовувано підсвинки, шоб на Різдво мати свіже м'ясо, солонину, ковбасу та сальцесон.

(закінчення на стор. 15.)

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та щасливого Нового Року
всім своїм костумерам та приятеілям
бажає
Allen MacBain Lumber Co. (1969) Ltd.
14340 - 111 Avenue Phone: 454-8611
EDMONTON, Alberta

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ВСІМ НАШИМ УКРАЇНСЬКИМ ПРИЯТЕЛЯМ І КОСТУМЕРАМ
бажає
W. W. ARCADE LTD.
97 Street & Jasper Avenue
Edmonton, Alberta

Веселих Свят та щасливого Нового Року
ВСІМ СВОЇМ ПРИЯТЕЛЯМ ТА КОСТУМЕРАМ
бажає
INTERNATIONAL HARVESTER
International Trucks
9750 - 62 AVENUE PHONE: 435-3821
11910 - 111 AVENUE PHONE: 454-1541
EDMONTON, ALBERTA

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ
BAKER
Management Ltd.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
всім клієнтам, приятелям та всім українцям
INLAND CEMENT INDUSTRIES LIMITED
A DIVISION OF GENSTAR
EDMONTON – CALGARY – REGINA – SASKATOON
WINNIPEG – THUNDER BAY

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
Та Всього Добра з Новим Роком
бажають
Molstad & Company Limited
Real Estate & Insurance
10026 - 105 Street, Edmonton, Alberta
422-7166

Веселих Свят і Щасливого Нового Року
ВРАЗ ІЗ ПОДЯКОЮ ЗА ДОСТАВУ ДО НАС ВАШИХ ПРОДУКТІВ
складає
SOUTH EDMONTON PRODUCE CO.
Eddie ZIPPER, president
10139 - 82 Avenue Phone: 433-1808
EDMONTON, ALBERTA

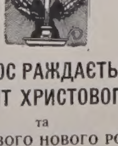
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
усім нашим приятелям та знайомим
бажають
Петро й Віки ШЕВЧУК
EDMONTON, Alberta

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та щасливого Нового Року
всім своїм приятелям та костумерам
бажає

FROM THE MANAGEMENT AND STAFF OF
GWS
Great West Steel Industries Ltd.
Toronto Saskatoon Calgary
Vancouver Edmonton
Sales Offices
Montreal Winnipeg Seattle Hawaii

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та щасливого Нового Року
всім своїм приятелям та костумерам
бажає
Empire Hotel
10246 - 96 St. Phone: 422-5075
EDMONTON, Alberta

Веселих свят Христового Різдва
і щасливого Нового Року!
складає
УПРАВА та ПРАЦІВНИКИ
BEVERLY SHELL SERVICE
FORMERLY M & J
— Відтягання автомобілів — Направи —
NEW MANAGEMENT
John BAYER
3520 - 118 Ave. Ph.: 477-6565
EDMONTON, ALBERTA

Веселих свят Христового Різдва

бажає
The WAWANESA
Mutual Insurance Company

Христос раждається!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім своїм костумерам та приятелям
бажає
I HOUR VALET
PROFESSIONAL DRY CLEANING

Різдвяні свята українських поселенців на початках поселення

(закінчення з стор. 14.)

Очивидно, що ми не забували про кутю й заздалегідь опихали пшеницю. За деякими речами треба було їхати до міста, щоб в останній хвилині за ними не розбиватися. Ще літом та осінню заготовлювано великі купи дров біля хати. Але їх треба було різати й колоти зимою. То давалося нераз таки добре взнаки, бо зими були дуже гострі. Перед Різдвом треба було нарізати більше дров, як звичайно, щоб стало на всі Свята. Як появилися моторові та циркулярні пили, тоді відразу різано дров на цілий рік. Тоді десь взялася була навіть поговірка, що індіяни ворожать довгу й гостру зиму, як побачать у білих фармерів заготовлену велику купу дров.

В сам день Свят-вечора вже раненько йшла на фармі жвава праця. Батько з синами чистили стайні, навозили свіжої соломи на підстілку, паші для худоби, розкидали сніг на подвір'ї ітд. А мати з дочками поралася в хаті. Варили різні страви, пекли пиріжки зі сливками, маком, родзинками, роблять вареники з бараболь та кислої капусти, насмажити подостатком обарінків, смажили рибу та приготовляли начинювану рибу. Варили борщ, горох та фасолю, варили та заправляли підпеньки. Хліб та колачі вже були спечені раніше. Мати дуже уважала, щоб на Свят-вечір було обов'язково 12 страв. Рибу купували ми або в рибалок або в торгівців, які їздили на північ й купували свіжо зловлену рибу з озер. Ту рибу, заморожену, вони привозили на санях в скринях, по 2,000 фунтів, або й більше й то розвозили по фармах. Фармарі радо купували великі білі риби, які були дуже смачні й відносно недорогі.

Як надходив вечір, а вся худоба була вже нагодована й уся праця на господарстві покінчена, батько приносив до хати сіно й сніп пшениці й віншував: "Віншую вас тими Святами, щоб ви їх в здоров'ї відпровадили й нового року дочекали, від нового року до Богоявлення, від Богоявлення до Воскресення, від Воскресення до Святого Духа, від Святого Духа до сто літ, доки вам Пан Біг призначив життя й вік! Христос раждається! Славіте Його!" З тими словами клав пшеничний сніп з куті під образами, а ми розтрушували сіно в першій кімнаті на долівці, видаючи різні звуки, що мали наслідувати голоси звірят. В той спосіб ми просили Божого благословення на нашу худобу та домашню птицю. Декому видавалося то смішним, але мені то дуже подобалося, бо нагадувало якийсь наш дуже давний звичай, який пригадував, що ми й тут у Канаді мусимо на все просити Божого благословення, при веденні господарства.

Мати за той час поскладала всі страви на столі. Ми світили дві свічки в обох кінцях стола й приступали до стола. Батько проказував, а ми всі за ним повтаряли молитву "Отче наш", а відтак колядували коляду "Бог предвічний" і після того засідали до стола. Найперше їли по троха куті, а після того їли інші страви. Поміж поодинокими стравами ми колядували. Батько, звичайно росказував, як ходив у рідному селі з колядою, деколи зі звіздою, чи з козою, та як над раном усі йшли до церкви. Батько вмів цікаво оповідати й ми дуже уважно його слухали. Після вечері мати спрятувала всі страви зі стола, на якому залишалася лиша миска з кутею, в яку ми, по вечері вкладали хрестик, зроблений із соломи. То також певно, мало якєсь своє значення.

Небаром хата почала наповнятися запахом інших страв — м'ясних, бо мати зачинала варити чи доварювати м'ясні страви, щоб були готові на Різдво. Пекла шинку, гуску, або качку, пригрівала кишку та своєї роботи ковбасу, виливала на миски студенець ітд. Ми в дечому помагали матері. На Різдво ми гостилися, колядували та відвідували родину. Наші найближчі сусіди Ваховичі були латинського обряду католики і в них я побачив уперше гарно прибрану та засвічену свічечками ялинку, яка мені дуже сподобалася й я постановив собі таку саму придбати. Зараз слідуючого дня запрягли ми — я та брат — коні до саней й поїхали на отворену фарму, що була віддалена кілька миль від нашої хати. Була то піскова земля з мочарами, заросла сосновим та смерековим лісом. Ми довго лазили по снігах, шукаючи за гарною ялинкою, якої чогось годі було знайти. По довгому шуканні ми врешті знайшли таку ялинку, за якою шукали. На дворі був добрий мороз і ми таки добре змерзали та втомилися, заки знайшли нашу ялинку. Зате, як ялинка вже стояла в хаті й блестіла засвіченими свічечками, ми нею дуже тішилися й нам здавалося, що ми таки троха піднесли велич свята Христового Різдва у нашій хаті.

РІЗДВЯНІ ВІДПРАВИ

На початках українського поселення було мало духовної обслуги. Перший священик о. Нестор Дмитрів заїхав був у ті околиці на Великдень 1897 р. Відтак приїхав був ще раз в осені того року, а після того вернувся назад до ЗДА. Другим був о. Павло Тимкевич, який також побув кілька тижнів і теж виїхав до ЗДА. В 1900 р. приїхав о. Іван Заклинський, який душпастирював між нашими поселенцями майже два роки. На Стар, вже тоді була церква. Тоді вже почало було ширитися російське православіє місії о. Корчинського і о. Каменева. Під їх впливом кількох парафіян з першої греко-католицької парафії в Стар перейшло на православіє й церква опинилася в затяжному процесі, який закінчився а в найвищому суді в Лондоні, що признав власність церкви за православними. І хоч в 1902 р. приїхали були перші постійні священики-місіонарі оо. Василіяне, то в церкві під час процесу ніхто не правив. Богослуження відбувалися по хатах. На богослуження приїздили о. Строцький та о. Тимочко. В нас на Скаро збудували церкву в 1911 р. В тому самому часі збудовано другу церкву на Старі, дві милі від тої, яку перебрали православні. Від того часу відбувалися богослуження вже менше-більше правильно. Та заки ми діждалися святочних відправ на Різдво, проминуло кілька років, бо священики служили тоді Служби Божі в тих місцевостях, де вони жили — Едмонтон, Мондер, й аж на другий чи третій день свят приїздили до нас. В нас на Скаро перший раз була відправа на Різдво щойно 1919 р. Тоді приїхав був до нас о. Ф. Ру. Він обслуговував від 1914 р. Редвей та околицю й на прохання наших піонерів відслужив нам Службу Божу на Різдво. До нас та до сусідних місцевостей приїздили від оо. Василіян, о. Н. Крижановський, о. С. Дидик та о. В. Ладика, пізніший архиепископ. Коли, після першої світової війни, приїхало до Канади більше оо. Василіян, то в нас о. С. Дидик мав перший раз відправу на Різдво 1921 р. Наша родина вже була зросла в той час до 5-ох братів та двох сестер. Очивидно, що обставини за ті довгі роки таки добре змінилися на краще. Батько збудував велику, гарну хату на 6 кімнат і від кількох років священики мали в нас вигідне приміщення, як приїздили на відправи. Для нас то була небуденна подія, як з нами до святої вечері засів о. Дидик. Ми ще не вспіли призвичаїтися до нашого гостя між нами в такий святочний час, як на подвір'ю задзвеніли дзвінки й показалися сани з якимись людьми. То приїхали дід і баба Мальовані з Редвотер і вуйко Петро з вуйною Іриною і наш ровесник вуйко Стефан (мамині брати). Ми перервали вечерю й вибігли на двір, забрали коні до стайні, а гостей запросили до хати. В тім надійшли дідо Пилип Німчук, стриї Йосиф і Марія Онуфрій та тета Юлія (баба померла 1908 р.). Наші гості троха загрілися, а відтак засіли з нами до вечері. По вечері троха поколядували, погуторили й почали збиратися до церкви на Велике Повечеріє. Я ніколи не забуду того моменту, як о. Дидик став перед престолом і своїм сильним милозвучним голосом заспівав: "С нами Бог, разумійте, язици"... По відправі забрали о. Дидика на другу кольонію Лішор, яка вже мала церкву. Тоді священик звичайно перебував через три дні на кольонії й служив Служби Божі в трьох церквах. Стар, Скаро і Лішор. Ми їздили на відправи до всіх трьох церков, бо вони були недалеко від нас.

На третій день Свят (св. Стефана) раненько виносять з хати сіно і спалюють на подвір'ї. Коли сіно загорілося великим полум'ям; ми підбігали й перескакували через полум'я, що мало нам принести здоров'я. Сніп пшениці залишався в хаті аж до Нового Року, коли його виносили до курника й вішали на стіні. Курі поволі видзьобували зерно. зерна по хаті й проказуючи на щастя на здоров'я, на цей новий рік, щоб вам ще ліпше зародило, як торік". Як не було дуже зимно, то ми ходили засівати ще й до сусідів, які нас щедро обдаровували.

Ще варто згадати про нашого поштаря норвежця Кнута Скаро, який жив самітно. Окрім пошти він ще мав крамницю мішаних товарів, і до нього заходили люде з фармів у промірі кільканадцять миль. Він навчився був української мови й за кілька років доробився був гарного майна. Кожного Різдва він давав дітям всіх поселенців-сусідів дуже гарні дарунки-забавки. Ми належали теж до його сусідів і кожного року перед Різдвом діставали пачку з дарунками від нього. Там були звичайно механічні забавки німецького виробництва. То було ще перед першою світовою війною. Тепер вже нема таких цікавих забавок. В кожній забавці була пружина, яку накручувалося маленьким ключиком й забавка рухалася сама. Але ми, малі хлопці, хотіли знати, як забавка функціонує й розбирали забавки. Очивидно, що такі "механіки", як ми були, не вміли її відтак скласти як слід й забавка перестала працювати. Та бодай протягом короткого часу ми тими забавками бавалися й тішилися.

Треба сказати, що молодь тоді дуже цікавилася й зберігала старі українські звичаї. Зокрема дуже радо ходили всі з колядою. Мій батько, зараз після приїзду до Канади, прилучився до групи колядників, що колядували на першу нашу церкву в Стар. Батько складав бажання. Пізніше, десь 1902 р. батько знову з товаришами Павлом Мельником, і Гриньком Підруцьким виробили козу й ходили з нею колядувати. Вони тоді розвеселили неодного гомстедовця та його родину. Окрім того були ще й інші групи молодих колядників з вертепом, звіздою та Іродом.

З 1912 роком, коли в нашій школі вчителював Михайло Лучкович, а відтак Олександер Мушка, а в сусідних школах — Іван Летавський, Шевчишин, Левицький, Іван Гринчишин та інші українські вчителі, вони вчили нас, попри читання та писання по українськи, теж любити й шанувати свою традицію, пісень та аматорських вистав. Коли те покоління підросло, то в 1920-их роках воно засновувало спортові клюби, аматорські гуртки, хори тощо. Тоді вже й почали давати третього дня Свят вистави, зокрема якісь пов'язані з Різдвом. Вправді декуди вже й передтим давали відокремлено вистави на Різдво, але в 1920-их роках то було майже скрізь. Через те всюди й пішов великий рух за будовою власних приміщень для вистав-народних домів.

У нас, на Скаро, збудовано величавий народний дім аж 1930 р. Щойно тоді в нас пішла культурно-освітня праця повним темпом...

Зріст індустріялізації потягнув багато нашої молоді до міст. Українське культурно-освітнє життя по фармах почало занепадати, а подекуди й зовсім устало. Лишилися лише німі свідки-колись збудовані більші або менші народні доми. Небагато ходять тепер вже й з колядою. Нема кому. По оселях перших поселенців, де колись в Різдвяні свята гомоніла українська коляда, сьогодні тихо... Багато фарм опущених, а в тих, що залишилися, колядують хіба господарі, бо колядники вже рідко проходять...

—o—

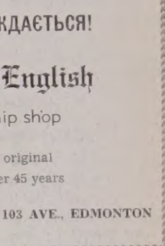

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
Христового
Різдва
та
щасливого
й
успішного
Нового Року

ATLAS
Construction Co. Ltd.
Crane Rental
Phone: 476-1361
12649 - 82 Street
EDMONTON, ALBERTA

Христос Раждається

McKINLEY & TAYLOR LTD.
Stainless Steel Equipment for Restaurants, Hotels, and Institutions
MANUFACTURERS OF ALTA GLASS WASHER
A most recommended Product in the Industry
PH.: 476-8684 11941 - 73 ST. EDMONTON

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ХРИСТОВОГО РІЗДВА
GOTHIC REALTY
JOHN STEWART, BRUCE ROBERTSON
MARVIN SARGEANT, HARRY MICHAS
BUD MERCER
ВІКТОР ДАНЕЛЕСКО, ДЖЕРІ ДУБАЛОВСЬКИЙ
ІВАН РУДНИЦЬКИЙ
433-2455 10852 - 82 AVE., EDMONTON

Христос раждається!
EDMONTON MOTORS LTD.
"Edmonton's Automotive Leader"
– CHEVROLET – OLDSMOBILE – CADILLAC –
– CHEVROLET TRUCKS –
Jasper Ave. at 115 Street Telephone 488-7211

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
Ye Olde English
fish and chip shop
Edmonton's original
established over 45 years
422-6377 10151 - 103 AVE., EDMONTON

Христос Раждається
Де зустрічаються всі покупці в центрі міста.
CECIL HOTEL
10406 - JASPER AVE. — 422-1131

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

КЕРІВНИЦТВО Й ПРАЦІВНИКИ
Clover Bar Sand & Gravel Ltd.
PIT 474-7957 — CLOVER BAR, Alta.
OFFICE 424-5049

Христос раждається!

TORONTO DOMINION
the bank where people make the difference

І. Антонич

Зима

Кравці лисицям хутра шиють,
вітри на бурю грізно трублять.
О, Боже, стережи в завію
і людські, і звірячі кубла.
У сто млинах зима пшеницю
на сніг сріблястосиній меле.
Назустріч бурі ніч іскриться,

GERARD LEONARD
Нотар
10 St. James St. W., Montreal, Tel. 288-7268
бажає всім своїм Клієнтам
РАДІСНИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
JEAN GUILLET, N.P.
2933 Rue Masson, MONTREAL 405, P.Q.
Phone: 729-6329

Веселих свят
JOHN EWASEW, Q.C.
ІВАН ІВАСІВ
MacGregor, Ewasew & Keating
ADVOCATES
Suite 2317 Place Victoria Montreal, Que.
Tel. 878-3501 738-2390

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та щасливого Нового Року
бажає агент для продажу:
ADAMS RYE — PRINCE IGOR VODKA — GORDON'S GIN
CHIVAS REGAL SCOTCH — WOODS WHITE SAIL RUM
— WOODS DARK NAVY RUM —
— GORDON'S DELUXE VODKA —
Fred TADMAN
7125 - 101 Avenue Ph.: 466-5664; 469-2546
EDMONTON, Alberta

ЩИРІ СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ
від
Відділу Українських-канадських ветеранів. Відділ ч.: 178 Канадського Леґіону Норвуд Бренч, Едмонтон.
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ
ROYAL CANADIAN LEGION
Norwood (Alberta) Branch 178
11150 - 82 Street Phone: 479-1178
EDMONTON, Alberta
Branch membership 100% Ukrainian-Canadian

БАЖАЄМО БАГАТЬОМ НАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ
ТА КОСТУМЕРАМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ ХРИСТОВОГО РІЗДВА
та щасливого й успішного Нового Року
ДИРЕКЦІЯ І УПРАВА
The Independent Wholesale, Limited
WHOLESALE GROCERS
10326 - 107th St., — Edmonton, Alberta
Phones: 422-6196 - 7 - 8

БАТУРИН

Історична повість (60)

БОГДАНА ЛЕПКОГО

Його полк пропадає за ним, Скоріна шанує цар, жорстоке поведення з вищим офіцером моглоб викликати небажаний настрій серед офіцерських кругів. І на козацьких старшин могло погано вплинути. Треба, значиться, уговкати цього дивака - фантаста, тую перевернену голову...

«Петре Павловичу, чого тобі? — ну скажи, чого тобі?» — спитався лагідніше.

«Князю, це жінка! Пошануй її горе, доволі того знущання».

Князь Меншіков глянув на Скоріна пронизливо, довго і кивнув на драгунів рукою.

«Винести її геть, до найдальніших кімнат! Вартових приставити до дверей. Під вікнами також. Нікого не впускати, крім матері. Чекати дальшого розпорядку».

Мотрю винесли. Князь Меншіков приступив до вікна.

Тарабанив пальцями по шибках і дивився в напрямі в'їздової брами. Там виростали палі один біля другого і на них вилися в муках люди.

«Бунтарі!» — видідив Меншіков крізь зуби і повернувся на салю.

Скорін усе ще стояв.

«Чого тобі, ну чого тобі, Петре Павловичу? Ти мабуть з глуздів збився. Пора отямитись. Причарувала тебе хахлачка? Офіцер, полковник! З потомственних дворян!» Скорін мовчав. Але уста його дріжали від множества слів, котрі тиснулися на них з глибин душі.

«Ти ще торчиш?» — і Меншіков підступив до нього. Глянув і згірдливо всміхнувся.

Чув, що небезпека минула. Тепер лишалося підскочити, замахнутися і грімким поличником покінчити цей дивний інцідент. Але княжа рука не підіймалася на цей божеський архитвір. Заложив руки в кишені й пустився кругом стола.

«Господа офіцери», — казав, — «так бути не може. Я знаю, що війна роздратовує чоловіка до краю. Але на те ми офіцери, щоб панувати над собою. Хто хоче побіджувати других, мусить в першу чергу побідити себе. Жадаємо дисципліни від салдатів, а сами її не вміємо тримати, чого доказом нинішнє поведення Петра Павловича. Чоловік здоровий і при повному умі чогось такого ніяк зробити не може...!»

«Князю! — пробував йому перебити Скорін, але князь обернувся наглим зворотом, став біля стола, ліву руку опер на нім, а праву випрямив в напрямі дверей. «Проч мені з очей!» тукнув, аж усі, що були в залі, присіли і зі страху дух у собі заперли.

Розуміли, що це рішаюча хвилина. Дві вдачі, два світи стиралися з собою. За одним була правда, а за другим — сила. Один боровся за право людини, другий — за право поневолювання її... Котрий з них побідить?

Скорін випрямився, як струна, кинув собою вперед, зробив два кроки в напрямі стола і став. «Князю! Так дальше не можна. Доволі того, доволі!»

«Проч!» — повторив князь, показуючи дальше на двері.

Скорін глянув на князя поглядом повним жагучої погорди, повернувся і — вийшов.

Ніхто не дивився за ним. Всіх очі прилипли до блискучої від брилянтових перстенів руки світлійшого. Тая рука в міру того, як Скорін наближався до дверей, опускалася все нижче. А коли двері замкнулися за Скоріном, упала на стіл.

Князь Меншіков відітхнув свобідніше.

Побіда була за ним.

Сів і почав щось писати на листах грубого, зеленавого паперу гусячим пером, карлючками, котрі придумав для власного вжитку.

В залі було так тихо, що чути було стони колесованих на подвір'ю людей і рев насаджуваних на палі сердюків.

Нараз усі підскочили на своїх місцях. Князь також. Його перо, як леміш, що вихопиться з руки ратая, заскербло на папері, лишаючи за собою чорну борозну й кілька цяток, мов кілька грудок викиненої з борозни землі.

Хтось стрілив. І то недалеко. В перший мент здавалося, що в залі.

Вбіг драгун. «Ваша світлосте, позвольте доложити вам, що його високородіє, господин полковник Петро Павлович Скорін зволили наложити на себе руку!»

Князь Меншіков устромив у чорнильницю перо і відсунув від себе папері.

«Петро Павлович Скорін?»

«Так, ваша світлосте. Полковник Скорін застрілився».

«Де?»

«Оттут, перед сходами. Ще живий. Але куля пройшла крізь лоб».

«Лікар є?»

«Покликали».

«Так — харашо. Можеш відійти».

Князь Меншіков подався на спинку фотелю і закрив долонями очі. Обчисляв усі плюси й мінуси того так несподіваного інціденту.

Скорін пустив собі кулю в лоб. Сам, з власної і непримушеної волі. Це факт. А все инше — неважно. Скоріна любив цар. Одного любимця, значиться, менше. Це важно. Міг згинути в бою, згинув з власної руки. Хай з Богом спочиває.

Рахунок, значиться, не найгірший.

І Меншіков глянув круком стола.

Офіцери сиділи, як і перше. Сонний майор, не виносячи мовчання, борикався зі сном. Кліпав своїми вузкими очима. Той, котрого копнув сердюк, вже не жовк і не зеленів, але все ще тримався за черево руками. Горілка з перцем розгрівала його. В деяких очах помітне було здивовання. Сензація.

Єсть нова тема до «кореспонденції».

Але щирого жалю не виявляв ніхто. Покійний Скорін був вояк хоробрий і товариш чесний, та — дивак. З ніким він близько не зійшовся, ходив, як не від світа того. Почувався чужим серед своїх. Може так і краще, як він зробив. З таким чоловіком годі себе почувати безпечним. Ніколи не збагнеш, що він гадає і що може зробити. Що для всіх біле ,це для нього чорне. Хай з Богом спочиває.

«Панів офіцерів, — почав князь Меншіков, — «беру на свідків, що я покійного Петра Павловича не довів до того, що він з собою зробив. Не повинен я в смерти його».

Офіцери піднялись зі своїх місць. «Я з ним поступив лагіднійше, ніж наші військові приписи велять».

Всі притакнули, а сонний майор додав: «Покійний Петро Павович не від нині шукав собі смерти. У боях ліз де найгірша біда».

«За це ми й пошануємо його, як хороброго офіцера непобідимої армії його величества царя», — заявив Меншіков, але пригадав собі нараз, що може Скорін ще й не вмре, бо не від кождої кулі люди вмірають. Він плеснув у долоні.

«Принести Петра Павловича тут!»

Принесли трупа й поклали серед покою.

Обступили його кругом і дивилися без спочуття. На війні труп, це явище звичайне. Лікар стояв оподалік.

«Вратувати не міг?» — спитався його князь.

«Ніяк не міг, ваша світлосте. Куля застряла в мізку, увійшла правим виском».

Несміливо підійшов і пояснював, що спричинило смерть.

Внутрішній розлив крови, тут безсильна всяка поміч лікарська.

Світлійший приклонив коліна, перехрестився й прошепотів молитву. Всі пішли його прикладом, навіть лікар, хоч про нього казали, що він Лютер і в Бога не вірить.

«Такий красунь і так опоганив себе», — сказав князь, встаючи та стріпуючи порох зі своїх колін. «Свиня, іменно свиня! Бога в серці не мав. Як можна таке безобразіє з собою робити! Ось до чого, милостиві господа, доводить философія. Іменно философія. Не роздумуй над життям, а лиш жий, та ще коли тобі літ малощо понад трийцять і коли носиш офіцерський мундір. Для офіцера потрібна шабля, а не книжка, послух і карність це для нього закон. Накрить його!»

Хтось накинув на покійника плащ, бо світлійшому здавалося, що Петро Павлович підносить ліву повіку і дивиться на нього... Шкода таких очей. Другого такого офіцера в цілій армії нема. Щоб цар не затужив за ним. Може ще раз схоче глянути на нього.

«Залишити його до завтрішньої днини тут. А завтра вранці поховати з почестями серед саду!»

Світлійший надумувався хвилину. Потім кивнув на лікаря. Відійшли на бік і балакали пошепки.

«Як гадаєш, не можнаб забальзамувати того тіла?»

«Важко, ваша світлосте, не берусь. Матеріялів нема і діла того ніколи я не робив, не вмію».

«А щож ти вмієш?» Живих краяти? Не дивуюся, що вас люди не люблять.

Фізікус здвигнув раменами. «Багато ми маємо ворогів па цім світі».

«А на другім ще більше», — додав світлійший. А по хвилині: «Але голову Петра Павловича можеш вложити в спірітус?»

«Це я можу зробити».

«Так вложи. Може цар схоче колись подивитися на неї, а може примістить у своїй куншткамері — отже! Лиш відтинай так, щоб ніхто не бачив. Люди суєвірні, дурні — розумієш?»

Лікар притакнув, поклонився і подався назад.

«Господа!» — звернувся світлійший до своїх офіцерів. «Нам тут більше нічого робить. Поїдемо в город!»

Поправив шаблю і ордени, вбрав капелюх, йому подали царськими соболями підбитий плащ і відчинили двері.

«ТАЇНСТВО»

Під окопом гурток ордонансів розмовою скорочував нудьгу дожидання.

Салдати водили старшинських коней по боковій алеї. Коні задирали голови, витягали шиї й іржали. Вітер грався листками, розносив згар.

Клапті чорної саджі падали на коней і на людей. Коні порскали, люди чхали: «здоров!»

Годі було вгадати, чи це вечір, чи ранок, осінь, чи зима, ява, чи томлячий сон.

Брудно, гнітучо, тьмаво.

«Фу, чорт! Який поганий день!» — сказав світлійший ступаючи по сходах.

Гадав, що дихне свіжим воздухом, а тут дими. «Ще не вгасили? Доволі того фаєрверку!»

Післав у город ордонансів і казав гасити пожежу. На стежці, недалеко сходів, ступив у калюжу крови. (Червоніла на білім снігу. Видно, що люди оминали її.) Кілька крапель бризнуло на білі штани світлійшого... Кров Петра Павловича. «Свиня!»... Чом не заприятали?»

Набрав у пригоршу снігу й витирав пляму. Але кров не сходила. Тільки розмазав її.

Пригадав собі народнє повір'я. Крови, котра про вбийника свідчить, не змиєш...

Дурне! Як би це правда, то неодин ходив би червоний від ніг до голови. Перший цар...

Світлійшому підвели коня.

Вичищений, білий, без червоних панчіх.

Світлійший поплескав його по шиї. Але кінь відвернувся від нього. «Чогож ти відвертаєшся від мене, дурню!» — і притулив своє лице до гарної голови звіряти. Чув, як кінь дріжав, аж постогнувся. Жилки надувалися, ноги тремтіли. Кінь, то дивився перед браму, де торчали людьми оздоблені палі, то озирався позад себе, де на подвір'ю мучили «бунтарів». Припікали, колесували, здирали скіру.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
Barrington & Vokey Ltd.
SHEET METAL WORK
& WARM AIR HEATING
339 Welton St.
Dial 562-1275
SYDNEY, N.S.

Веселих свят і щасливого Нового Року бажає
Power's Service Company Limited
WRITE
For FREE Calendar
send copy of this adv.
30 Norwood Avenue,
SYDNEY, Nova Scotia

J. W. Rudderham Limited
PLUMBING AND HEATING CONTRACTORS
885 Victoria Rd. Phones: 564-6263; 539-6200
All Work Guaranteed
SYDNEY, N.S.

Веселих свят!
Herb Simpson
Public Accountant
No. 6, 805 Baker St.
CRANBROOK, B.C.

Diesel Fuel Injection Service
AMERICAN BOSCH
ROBERT BOSCH
ROOSA MASTER
SIMMS C.A.V.
Exchange G.M. Injectors
Factory Trained Technicians working to original equipment specifications
FAST SERVICE
ALL WORK GUARANTEED
NORTHERN MAGNETO LTD.
Phone: 564-4408
220 Queensway
PRINCE GEORGE, B.C.

MacDonald's Consolidated Ltd.
WHOLESALE GROCERS and FRUIT MERCHANTS
Edmonton - Calgary - Medicine Hat - Lethbridge
Fernie, B.C. - Camrose - Red Deer - Grande Prairie
Dawson Creek, B.C.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!
STAFF and MANAGEMENT
CREDIT UNION
GRAND FORKS DISTRICT SAVINGS
GRAND FORKS, B.C.

FELIX PLUMBING SUPPLIES
Soil Pipe and Fitt - Copper Pipe and Fitt
Bath Room Stes - Hot Water Tanks
"OUR PRICES ARE LOWER"
12855 King George Hwy. Tel. LA 2-0771
NORTH SURREY, B.C.

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
McInnis
Building Supplies Ltd.
1289 Fourth Avenue
PRINCE GEORGE, B.C.

Labatts Alberta Brewery Ltd.
4415 - Calgary Trail (Edmonton)
NORTHERN ALBERTA REPRESENTATIVES
Fred Barker
Paul Fee
John Roney
SOUTHERN REPRESENTATIVES
Terry Clarke
Bill Styner
Ed Marineau